

Біблійні тексти для дослідження:

Псал. 100:1–3; Бут. 1, 2; Вих. 20:8–11;
40:33; Матв. 25:14–30; 19:7–9.

Пам'ятний вірш:

«На початку Бог створив Небо та землю» (Бут. 1:1).

Книга Буття, а отже, уся Біблія починається з опису Божих дій творіння. Цей факт дуже важливий, оскільки означає, що створення Землі знаменує початок людської й біблійної історії. Ця істина також указує на те, що розповідь про творіння, викладена в книзі Буття, має таку ж історичну достовірність, як і інші події людської й біблійної історії.

Два тексти про творіння в Бут. 1, 2 містять уроки щодо Бога й людства. Вивчивши урок цього тижня, ми краще зрозуміємо глибоке значення сьомого дня – суботи. Ми розмірковуватимемо про створення Богом із пороку земного людей за Його образом, а також про призначення дерева пізнання добра і зла, його зв'язок із деревом життя.

Найважливіший урок біблійних історій про початок – урок про благодать. Наше існування – виключно акт благодаті. Бог створив небеса і Землю, коли людей ще не було. Як і наше створення, викуплення – дар від Бога. І наскільки важливим є факт, що обидві концепції, створення і викуплення, містяться в заповіді про сьомий день, суботу!

БОГ ТВОРІННЯ

Прочитайте Псал. 100:1–3. Яка відповідь людини Богу-Творцю і чому? _____

У Бут. 1 міститься перша вістка розповіді про творіння – вістка про Бога. Ми простежуємо це в тексті: «На початку Бог створив» (Бут. 1:1). У першому рядку тексту слово «Бог» розміщене в середині й виділяється найсильнішим наголосом у єврейському традиційному літургійному співі, щоб підкреслити особливу роль Бога. Отже, розповідь про створення розпочинається з акценту на Богові, Авторі творіння.

Фактично книга Буття розпочинається з двох різних розповідей про Бога-Творця. У першій розповіді (Бут. 1:1–2:4) Він представлений як нескінченно далекий від людей, трансцендентний Бог, *Елогім*, ім'я Якого свідчить про Його верховенство. Ім'я *Елогім* означає перевагу і міць, а використання множини цього імені виражає ідею величі й трансцендентності.

У другій розповіді про творіння (Бут. 2:4–25) Бог представлений як близький і особистий, іманентний Бог *ЯГВЕ*, ім'я Котрого, на думку багатьох, означає близькість і взаємини. Отже, загалом текст розповіді про творіння є непрямим закликом поклонитися Богу: по-перше, усвідомлювати безмежну велич і владу Бога й водночас визнавати нашу залежність від Нього, адже Він створив нас, «і Його ми» (Псал. 100:3). Ось чому багато псалмів часто пов'язують поклоніння із творінням (див. Псал. 95:1–6; 139:13, 14; пор. з Об'явл. 14:7).

Ці дві розповіді про Бога – з одного боку, величного й могутнього, а з іншого – близького, Котрий любить нас і спілкується з нами, – містять важливу думку про те, як ми повинні наближатися до Нього в поклонінні. Трепет і благоговіння супроводжуються радістю й упевненістю в близькості Господа, у Його прощенні та любові (див. Псал. 2:11). Навіть послідовність згаданих двох розповідей про Бога істотно важлива: переживання близькості Бога й таємності Його присутності виникає за усвідомленням Його величі. Лише усвідомивши велич Господа, ми можемо оцінити Його благодать і з трепетом насолоджуватися Його чудовою, сповненою любові присутністю в нашому житті.

Подумайте про безмежну силу Бога, Котрий підтримує Всесвіт і до того ж може бути таким близьким до кожного з нас. Чому ця дивовижна істина така важлива для нас?

Понеділок, 28 березня

ТВОРІННЯ

Прочитайте Бут. 1:4, 10, 12, 18, 21, 25, 31; 2:1–3. Яке значення має повторення слів «добре воно» в першій розповіді про творіння? Який урок міститься наприкінці цієї розповіді про творіння (Бут. 2:1–3)? _____

На кожному етапі розповіді про творіння Бог оцінює Свою роботу як *тов*, «добре». Зазвичай читачі розуміють: цей прикметник означає, що Божі дії щодо творіння були успішними й що висловлювання Господа: «добре воно» означає: «усе вдалося». Світло освітлювало (Бут. 1:4), рослини приносили плоди (вірш 12) і т. ін.

Однак єврейське слово *тов* указувало на щось більше, ніж ефективність життєдіяльності. Воно також використовується в Біблії для вираження естетичної оцінки чогось прекрасного (Бут. 24:16). Крім того, це слово вживається як протиставлення злу (Бут. 2:9), що асоціюється зі смертю (Бут. 2:17).

Фраза «добре воно» означає, що творіння бездоганно функціонувало, було прекрасним і досконалим, у ньому не було зла. Світ ще не був подібний до нашого світу, який постраждав від гріха й смерті, – ось ідея, виражена у вступі до другої розповіді про творіння (див. Бут. 2:5).

Такий опис процесу творіння радикально суперечить теоріям еволюції, догмою яких є твердження: унаслідок низки випадкових подій світ формувався поступово, від найнижчого стану і аж до найвищого.

Навпаки, біблійний автор стверджує, що Бог створив світ із наміром і раптово (Бут. 1:1). У ньому не було нічого випадкового або ненавмисного. Світ виник не сам собою, а лише внаслідок волі Бога та Його слова (Бут. 1:3). Дієслово *бара*, «творити», перекладене в Бут. 1 як «створив» – «на початку Бог створив Небо та землю», – з'являється лише в поєднанні з певним суб'єктом – Богом й означає раптовість: *Бог сказав, і сталося так*.

Текст розповіді про творіння повідомляє нам, що тоді Бог «усе... вчинив» (Бут. 1:31), і, на думку Самого Творця, усе створене було визнане вельми добрим. У Бут. 1:1 сказано про саму подію – створення Неба і Землі; а в Бут. 2:1 оголошено, що ця подія завершилася. І все це було створено, зокрема й суботу, за сім днів.

Чому ідея про мільярди років еволюції повністю анулює історію творіння в книзі Буття? Чому ці два погляди абсолютно несумісні?

Вівторок, 29 березня

СУБОТА

Прочитайте Бут. 2:2, 3 і Вих. 20:8–11. Чому сьомий день, субота, пов'язаний із творінням? Як цей зв'язок впливає на наше дотримання суботи?

Саме тому, що Бог завершив («скінчив», Бут. 2:2) Свій процес творіння, Він заснував суботу. Отже, святкуючи суботу, ми засвідчуємо нашу віру в те, що Бог завершив тоді Свою працю й оцінив її як «вельми добре». Дотримуватися суботи – це означає об'єднатися з Богом у визнанні цінності й краси Його створінь.

Ми можемо відпочивати від наших справ так само, як Бог відпочивав від Своїх. Дотримуватися суботи – це сказати «так» Божому творінню, що «вельми добре» та містить і наші фізичні тіла. Усупереч деяким стародавнім (і сучасним) віруванням, ніщо у Святому Письмі, Старому чи Новому Завіті, не принижує тіло як зло. Це вчення язичницьке, а не біблійне. Навпаки, ті, хто дотримується суботи, вдячні за Боже творіння, зокрема за їхнє тіло, саме тому вони можуть насолоджуватися творінням і піклуються про нього.

Субота, що знаменує собою перше «завершення» в історії людства, також є ознакою надії для людства, котре страждає, і світу, що стогне. Цікаво, що вислів «закінчив... роботу», перекладений у Бут. 2:2 як «скінчив... працю», знову з'являється після завершення будівництва святилища («закінчив... справи», Вих. 40:33 (сучасний переклад)) і храму Соломона («покінчив... роботу», «покінчена праця», 1 Цар. 7:40, 51) – ось обидва місця, де був викладений урок Євангелія і спасіння.

Після гріхопадіння субота наприкінці тижня вказує на чудо спасіння, яке відбудеться тільки через чудо нового творіння (див. Ісаї 65:17; Об'явл. 21:1). Субота – ознака в кінці нашого «людського тижня», що стражданням і випробуванням цього світу також прийде кінець.

Ось чому Ісус оздоровлював хворих і в суботу (див. Луки 13:13–16). Усупереч усіляким традиціям, яких дотримувалися юдейські релігійні лідери, Ісус, зцілюючи в суботу, указав ізраїльському народу і нам на той час, коли будь-якому болю, усім стражданням і смерті буде покладено край, що є остаточним завершенням процесу спасіння. Отже, кожна субота вказує нам на надію викуплення.

Відпочиваючи суботнього дня, як ми знаходимо спокій і спасіння, котрі маємо тепер в Ісусі та які врешті-решт здійсняться при створенні Нового Неба і Нової Землі?

Середа, 30 березня

СТВОРЕННЯ ЛЮДСТВА

Створення людей – остання Божа дія в розповіді Буття. Люди – кульмінація всього земного творіння, мета, для якої була створена Земля.

Прочитайте Бут. 1:26–29; 2:7. Який зв'язок між цими двома різними варіантами розповіді про створення людства?

Бог створив людей на Свій образ – це одне з найбільш сміливих тверджень Біблії. Тільки люди були створені за образом Бога. Хоча «вчинив Бог земну звірину за родом її» (Бут. 1:25), «Бог на Свій образ людину створив» (Бут. 1:27; курсив автора). Деякі коментатори обмежують цю формулу духовною природою людей, яку інтерпретують так: «образ Бога» окреслює лише адміністративну функцію представлення Бога або духовну функцію взаємин з Богом чи одне з одним.

Хоч ці уявлення частково правильні, однак вони не враховують важливої фізичної реальності цього творіння. Справді, два слова «образ» і «подоба», що описують процес у Бут. 1:26, містять обидва виміри. Якщо єврейське слово *צלם*, «образ», стосується конкретної форми фізичного тіла, то слово *דמות*,

«подоба», стосується особистісних якостей, які можна порівняти з Божественною Особистістю.

Отже, єврейське поняття «образ Бога» необхідно розуміти у світлі біблійного вчення про цілісність людської природи. Святе Письмо стверджує, що люди (чоловіки і жінки) були створені за образом Бога як фізично, так і духовно. Еллен Уайт зазначає: «Коли Адам вийшов із рук Творця, його фізична, розумова й духовна природа мала подобу його Митця» (Виховання та освіта. С. 15).

Фактично це розуміння цілісного «образу Божого», що має зовнішню схожість, знову підтверджується в іншій розповіді про творіння. Там сказано: «...Стала людина живою душею» (Бут. 2:7) – (*нефеш*) – унаслідок двох Божественних дій: Бог «створив [з пороку земного]» і Бог «вдихнув». Зверніть увагу, що слово «дух» часто стосується духовного виміру, але воно також тісно пов'язане з біологічною здатністю дихати, що виявляється в тій частині людини, яка була створена «з пороку земного». Це «дихання життя», тобто дух (духовний) і життя (фізичне).

Пізніше Бог виконає третю дію, цього разу, щоб створити жінку з тіла чоловіка (див. Бут. 2:21, 22) і в такий спосіб підкреслити, що вона має ту саму природу, що й чоловік.

Четвер, 31 березня

ОБОВ'ЯЗОК ЛЮДСТВА

Щойно створивши першу людину, Бог підніс їй три дари: Еденський сад (Бут. 2:8), їжу (вірш 16) і дружину (вірш 22).

Прочитайте Бут. 2:15–17. Який обов'язок людини щодо творіння і щодо Бога? Як ці два обов'язки пов'язані один з одним? _____

Перший обов'язок людини стосується природного середовища, у яке Бог її помістив: «порати його [рай] та його доглядати» (Бут. 2:15). Дієслово *авад*, «порати», указує на працю. Недостатньо отримати дар. Ми повинні працювати над ним, щоб він приносив плоди, – цей урок Ісус повторить у Своїй притчі про таланти (Матв. 25:14–30). Дієслово *шамар*, «доглядати», указує на відповідальність за збереження отриманого.

Другий обов'язок стосується їжі людини. Ми повинні пам'ятати, що людям їжу дав Бог (див. Бут. 1:29). Він також сказав Адаму, що «ти можеш їсти» (Бут. 2:16). Люди не створили ані дерев, ані плодів на них. І дерева, і їжа були даром – даром благодаті.

Однак тут також міститься наказ: люди мали отримати Божий щедрий дар «із кожного дерева» і насолоджуватися ним. Однак як частину цієї благодаті Бог додає обмеження. Людям було заборонено їсти з одного конкретного дерева. Насолода без будь-яких обмежень призведе до смерті. Цей принцип був правильним в Еденському саду, і здебільшого той самий принцип діє і сьогодні.

Третій обов'язок людини (чоловіка) стосується жінки, Божого третього дару: «Покине тому чоловік свого батька та матір свою, та й пристане до жінки своєї» (Бут. 2:24). Ця незвичайна заява – красномовний вислів, що підкреслює відповідальність людини щодо подружнього завіту й щодо мети бути «одним тілом», тобто єдиним цілим (порівняйте з Матв. 19:7–9).

Причина, з якої саме чоловік (а не жінка) повинен був залишити своїх батьків, може бути пов'язана ось із чим: коли в Біблії йдеться про людей, то переважно використовується чоловічий рід; однак це повеління стосується і жінки. Так чи інакше, узи шлюбу, хоч і є даром від Бога, передбачають відповідальність людини після отримання такого дару; цей обов'язок покладено і на чоловіка, і на жінку, і вони повинні сумлінно його виконувати.

Подумайте про все, що Бог дав вам. Які ваші обов'язки щодо цих дарів?

П'ятниця, 1 квітня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Прочитайте з книги Е. Уайт «Виховання та освіта» розділ «Наука і Біблія» (С. 128, 129); із книги «Історія спасіння» розділ «Створення світу» (С. 21, 22).

«Оскільки книга природи і книга одкровення [тобто Біблія] носять на собі печать одного й того ж видатного Розуму, між ними не може не бути гармонії. Різноманітними методами й мовами вони свідчать про одні й ті ж великі істини. Наука

завжди відкриває нові чудеса, проте зі своєї дослідницької праці вона не може представити нічого, що, за умови правильного розуміння, суперечило б Божественному одкровенню. Книга природи й писане Слово проливають світло одне на одне. Вони знайомлять нас із Богом, коли навчають певних істин із законів, через які Він діє.

Однак висновки, помилково зроблені зі спостережень за природою, призвели до хибної ідеї про конфлікт між наукою та одкровенням; тому в спробах узгодити останні приймали такі тлумачення Святого Письма, котрі підривають і руйнують силу Божого Слова. Вважали, що геологія суперечить буквальному тлумаченню оповіді Мойсея про творіння. Вона стверджує, що для еволюції Землі зі стану хаосу потрібні були мільйони років. З метою пристосувати Біблію до цього так званого відкриття науки було зроблено припущення, що дні творіння були тривалими невизначеними періодами, які охоплювали тисячі або ж і мільйони років.

Такий висновок є абсолютно безпідставним. Біблійна оповідь не суперечить ані собі, ані вченню природи» (Е. Уайт. Виховання та освіта. С. 128, 129).

Запитання для роздумів:

1. Чому якість нашої віри може постраждати, якщо ми вважаємо, що біблійні історії про початок не є історичними фактами, а були легендами, міфами, призначеними для викладу духовних уроків людям? Які підказки в біблійному тексті припускають, що автор знав про історичність цих історій, як і інших історій у книзі Буття? Яке свідчення Ісуса про історичну істинність цих історій?
2. Що книга Буття повідомляє про важливість управління Землею? Як ми можемо бути гідними управителями нашої планети, водночас уникаючи будь-якої небезпеки поклоніння самому творінню замість Творця, що є реальною спокусою? (Див. Римл. 1:25).
3. Незважаючи на руйнівні наслідки гріха протягом довгих тисячоліть, як початкове чудо, краса та велич створеного, що «вельми добре», і досі нам відкривається, засвідчуючи про милість і силу Бога?

ГЛУЗУВАННЯ ЧЕРЕЗ СУБОТУ

Ендрю Мак-Чесні

Лаїса живе в Мозамбіку. Однокурсники глузували над нею через те, що вона пропускала заняття в університеті по суботах.

«Ти прийшла до університету навчатися чи дотримуватися якихось незрозумілих учень?» – запитували одні. «Хочеш – вір, але не потрібно бути релігійним фанатиком», – переконували інші.

Лаїса прийшла до Бога в першому семестрі першого курсу свого навчання в державному університеті. Один із предметів – курс машинобудування – дівчині важко було опанувати. Її однокурсник Белізаріо, адвентист сьомого дня, познайомив дівчину із християнською музикою. Слухаючи пісні, що прославляли Бога, Лаїса наповнювалася миром та легше осилювала велике навчальне навантаження. Потім вони з Белізаріо почали досліджувати уроки з вивчення Біблії.

Лаїса вирішила дотримуватися суботи після того, як прочитала три тексти зі Святого Писання: «Пам'ятай день суботній, щоб святити його» (Вих. 20:8); заклик Господа: «Якщо ради суботи ти стримаєш ногу свою, щоб не чинити своїх забганок у день Мій святий, і будеш звати суботу приємністю» (Ісаї 58:13); та слова Ісуса: «Якщо любите Мене, ви будете дотримуватися Моїх заповідей» (Івана 14:15).

Лаїсі було непросто публічно заявити в університеті про свою віру. Вона боялася глузування й реакції викладачів на прохання звільнити її від занять по суботах. Дівчина також бентежилася, що скажуть її батьки. Однак до кінця другого семестру першого курсу Лаїса відкрито заявила, що стане адвентисткою. Її найгірші побоювання справдилися. Однокурсники глузували з неї. Викладачі відмовлялися переносити заняття із суботи на інший день, через що її успішність різко знизилася. «Якщо тобі тут не подобається, забирай документи та йди», –

говорили викладачі. Проте найбільше страждань їй завдавали батьки: мама лютувала, а батько взагалі зрікся дочки.

Лаїса була розгублена, дуже переживала й багато молилася. І відповідь надійшла. Якось у суботу до церкви, яку вона відвідувала, прийшов студент з Адвентистського університету Мозамбіку. Дівчина була рада дізнатися, що адвентисти мають свій університет у її країні. Залишалось найскладніше – умовити маму, щоб вона дозволила їй перейти до Адвентистського університету. На перше прохання дочки мама відповіла відмовою. Тоді Лаїса, подібно до цариці Естер, вирішила три дні постити й молитися, щоб Господь втрутився й пом'якшив серце мами. І Бог відповів: мама дозволила Лаїсі змінити навчальний заклад.

Минуло трохи часу, і Лаїса повідомила мамі, що їй більше не потрібна фінансова допомога. Вона влаштувалася працювати в бібліотеку, заробіток у якій покривав вартість навчання. Для мами це було свідченням про дбайливого Небесного Отця. «Справді, Господь тобі не вітчим, а Отець», – сказала мама.

Сьогодні Лаїсі 22 роки. Вона навчається на другому курсі за спеціальністю «нутриціологія» (наука про харчування) та планує стати місіонером у Мозамбіку, де недоїдання – одна з найсерйозніших суспільних проблем.

Частина приношень тринадцятої суботи три роки тому допомогла Мозамбікському адвентистському університету розширити відділення нутриціології – з'явилися нові аудиторії та обладнання.